

Ranking the Factors Affecting Corporate Governance in Public Sector Agencies Based on Fuzzy Approach

Iman Karnama¹ Ph. D. Student of Accounting, Babbol Branch, Islamic Azad University, Babbol, Iran.

Iman Dadashi² Assistant Professor, Department of Accounting, Babbol Branch, Islamic Azad University, Babbol, Iran. (corresponding Author)

Mahmoud Yahyazadefar³ Professor, Department of Management, Faculty of Economics and Administration, Mazandran University, Babolsar, Iran.

Hamidreza Gholamnia Roshan Assistant Professor, Department of Accounting, Babbol Branch, Islamic Azad University, Babbol, Iran.

Received: 21/07/2020 | Accepted: 28/11/2020

Abstract

Purpose: The present study identifies the factors affecting organizational governance in public sector agencies and ranks them according to their importance.

Methodology: The study was exploratory, and the data collection method included interviews and questionnaires. The sources of questions were audit reports and budget deductions of the state agencies from 2014 to 2019. Based on the interviews with 40 experts, such items as transparency, accountability, efficiency, effectiveness, and openness were selected as influential components of public sector governance in Iran. The statistical sample who answered the questionnaires consisted of managers of the agencies. Also, the analytic hierarchy process (AHP) method was used to analyze the data.

Findings: Results indicate that out of the selected components, accountability, efficiency and effectiveness have the highest degree of priority in organizational governance in the public sector of Iran.

Value: In addition to explaining a new model for corporate governance in the public sector, this research prioritizes the components of corporate governance.

Keywords: Public Sector Governance, Accountability, Effectiveness, Efficiency, Transparency, Openness.

1. ikarnama@baboliau.ac.ir

2. idadashi@baboliau.ac.ir

3. m.yahyazadeh@umz.ac.ir

عنوان مقاله: رتبه‌بندی عوامل موثر بر حاکمیت سازمانی در دستگاه‌های بخش عمومی دولت مبتنی بر رویکرد تحلیل سلسله‌مراتبی فازی ایمان کارنما^۱، ایمان داداشی^۲، محمود یحیی‌زاده‌فر^۳، حمیدرضا غلام‌نیا روشن^۴

مقاله پژوهشی

دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۲۱
پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۱۳

چکیده:

هدف: هدف پژوهش حاضر شناسایی عوامل موثر بر حاکمیت سازمانی در دستگاه‌های بخش عمومی دولت و بررسی میزان اهمیت و رتبه‌بندی هر یک از این عوامل است. **طرح پژوهش/ روش‌شناسی/ رویکرد:** پژوهش حاضر اکتشافی است، و روش گردآوری اطلاعات از طریق مصاحبه و پرسشنامه‌های توزیع‌شده برگرفته از گزارش‌های حسابرسی و تفریق بودجه سال‌های ۱۳۹۸-۱۳۹۳ دستگاه‌های دولتی است. بدین منظور، ضمن جمع‌آوری نظرات ۴۰ نفر از کارشناسان و صاحب‌نظران، چهار مولفه شفافیت، پاسخگویی، کارایی و اثربخشی، و باز بودن به عنوان مولفه‌های تاثیرگذار حاکمیتی بخش عمومی کشور ایران گزینش شده‌اند. جامعه آماری مورد مطالعه از میان مدیران و مسئولان دستگاه‌های اجرایی مورد مطالعه است که با استفاده از تحلیل محتوا و نظر خبرگان و با استفاده از روش تحلیل سلسله‌مراتبی فازی (AHP) مورد مقایسه قرار گرفته است. **یافته‌ها:** نتایج پژوهش حاکی از آن است که مولفه‌های پاسخگویی و کارایی و اثربخشی دارای بالاترین درجه اولویت در مولفه‌های اصلی حاکمیت سازمانی در بخش دولتی ایران هستند. **ارزش/ اصالت پژوهش:** در این پژوهش ضمن تبیین مدل جدید حاکمیت سازمانی بخش عمومی، به اولویت‌بندی هر یک از این مولفه‌ها در کشور پرداخته می‌شود.

کلیدواژه‌ها: حاکمیت سازمانی بخش عمومی، پاسخگویی، کارایی و اثربخشی، شفافیت، باز بودن.

۱. دانشجوی دکتری حسابداری، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران. ikarnama@baboliau.ac.ir
۲. استادیار گروه حسابداری، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران (نویسنده مسئول). idadashi@baboliau.ac.ir
۳. استاد گروه مدیریت، دانشکده علوم اقتصادی و اداری دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران. m.yahyazadeh@umz.ac.ir
۴. استادیار گروه حسابداری، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران.

فراتر از مرز

دوره ۳۴ - پاییز ۱۴۰۰ - شماره ۳
پیاپی ۱۱۷ - صص: ۱۶۷-۱۴۳
DOI: 10.52547/jmdp.34.3.29

مقدمه

در سنوات اخير، با توجه به نقش بخش دولتي در توسعه و اقتصاد، موضوع حاکميت مطلوب سازماني در اين بخش همگام با حاکميت سازماني در بخش خصوصي به يکي از موضوعات برجسته در مديريت بخش دولتي تبديل شده است. اين بخش سهم عمده‌اي در پيشرفت و توسعه پايدار جوامع ايفا مي‌کند. هزينه‌هاي بخش عمومي سهم قابل توجهي از توليد ناخالص داخلي^۱ را تشکيل مي‌دهند و معمولاً از طريق يک فرايند سياسي، شامل تصويب و وضع قانون، ارائه کالاها و خدمات، و توزيع مجدد درآمد از طريق سازوکارهايي مانند ماليات يا پرداخت‌هاي مرتبط با تامين اجتماعي، نتايج مورد نظر خود را تعيين مي‌نمايند، که مي‌تواند در ارتقاي عدالت، صلح، نظم و مناسبات بين‌المللي نقش مهمي بازي کند. زيرا حاکميت مطلوب در اين بخش، مي‌تواند موجبات تصميم‌گيري بهتر و استفاده کارآمد از منابع عمومي دولت را فراهم سازد و زمينه‌ساز پاسخگويي بهتر براي مديريت آن منابع باشد (Goppelt, 2002). ساختار و چارچوب حکمراني مطلوب بخش عمومي از ماهيت منحصر به فرد دولت نشئت مي‌گيرد و در اقتصاد دولتي ايران از اهميت دوچنداني برخوردار است.

در گام نخست، استقرار حاکميت سازماني مناسب در هر دو بخش دولتي و خصوصي مستلزم تدوين شيوه‌هاي الگوي حاکميت سازماني متناسب و منحصر به فرد است که از مقدمات حکمراني مطلوب و از پيش‌فرض‌هاي اوليه توسعه پايدار به‌شمار مي‌رود (Lynn et al., 2000). ما در اين پژوهش، درصدد تعيين و شناسايي مولفه‌هاي اصلي حاکميت سازماني در بخش عمومي دولت ايران هستيم. بررسي اين موضوع با توجه به اين‌که در عصر حاضر توجه جهانيان به حاکميت سازماني بخش عمومي افزايش يافته است، اجتناب‌ناپذير است. بنا بر اين، در بدو امر لزوم تدوين چارچوب حاکميت سازماني در بخش عمومي و دستورالعمل نحوه استفاده از اصول و عمل اداره سازمان در بخش عمومي، آن‌چنان که در برخي از کشورهاي پيشرو، همچون انگلستان و استراليا، کمک‌کننده است (Ryan & Ng, 2000). نخستين راهنما و دستورالعمل در مورد حاکميت سازماني بخش عمومي بریتانیا نیز بر مبنای گزارش کدبری^۲ (۱۹۹۲) طراحی و تدوين شده است. ضعف

1. GDP

2. Cadbury

عملکردی و ناکارآمدی حاکمیت شرکتی در بخش خصوصی و رسوایی شرکت‌های بزرگ به دلیل حاکمیت سازمانی ضعیف در بخش دولتی است (Benz & Frey, 2007). کلید اجرای بهتر مدیریت دولتی اثربخش در ادغام موثر عناصر اصلی حاکمیت سازمانی بخش دولتی در یک چارچوب جامع نهفته است که نیاز به یک ارتباط موثر در کل سازمان داشته و با فرهنگ سازمانی پاسخگویی^۱، شفافیت^۲، تعهد و یکپارچگی پشتیبانی یک کشور پیوند خورده است (Barrett, 2002).

در این راستا تبیین عناصر حکمرانی خوب در سیاستگذاری از سوی برخی از پژوهشگران صورت گرفته که صرفاً به تبیین موضوع و ابعاد مختلف تدوین چارچوب مطلوب راهبری شرکتی برای بین‌المللی شدن پرداخته‌اند (Toosi et al., 2021). ولی پژوهش حاضر، از این حیث که ضمن تبیین لزوم و اهمیت حاکمیت سازمانی در بخش عمومی دولت، به شناسایی مولفه‌های اصلی حاکمیت سازمانی در بخش عمومی و رتبه‌بندی عوامل موثر بر آن در وزارتخانه‌های منتخب دولت با رویکرد تحلیل سلسله‌مراتبی فازی (AHP)^۳ می‌پردازد، به نوعی می‌تواند شکاف موجود میان مبانی نظری و آنچه در عمل از سوی دستگاه‌های بخش عمومی دولت روی می‌دهد را پر کند. بدین منظور در گام نخست، با بررسی مولفه‌های مختلف حاکمیت سازمانی در کشورهای پیشرو همچون انگلستان، استرالیا، و سازمان همکاری‌های اقتصادی و اجتماعی^۴ و با توجه به ویژگی‌های خاص ایران، اقدام به گردآوری اصول حاکمیت سازمانی نموده و در بخش دوم پژوهش، عوامل موثر بر سطح آن در وزارتخانه‌های منتخب دولت با رویکرد تحلیل سلسله‌مراتبی فازی در ۱۵ وزارتخانه در بین سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۸ رتبه‌بندی شده‌اند.

مبانی نظری پژوهش

ویژگی‌های بخش عمومی

بخش دولتی به منظور انجام وظیفه گسترده خود باید مجموعه‌ای از اهداف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، و زیست‌محیطی را برآورده نماید. این امر بخش مذکور را با مجموعه‌های مختلفی از مشوق‌ها و محدودیت‌های خارجی و داخلی از سوی افراد در بخش خصوصی سوق می‌دهد، که همه این موارد بر قوانین و مقررات حاکم بر آن اثرگذار است. به‌طور کلی، هدف اصلی نهادهای

1. Accountability
2. Transparency
3. Analytical Hierarchy Process (AHP)
4. Organisation for Economic Co-operation and Development

عمومی دولتی دستیابی به اهدافی چون تقویت یا حفظ رفاه شهروندان به جای ایجاد سود است. پس این گونه می‌توان اذعان نمود که اشخاص بخش عمومی اغلب نقش هماهنگ کننده و رهبری دارند تا از همه بخش‌های مختلف جامعه و قدرت قانونگذاری در حوزه مختلف برای حفظ و ارتقای منافع شهروندان، ساکنان، مصرف‌کنندگان، و سایر ذی‌نفعان حمایت کنند. آن‌ها به دلیل توانایی که در اعمال قدرت‌های حاکمیتی دارا هستند، دستیابی به مزایای توسعه پایدار و انجام فعالیت‌هایی بر اساس مبنایی غیر از ارزش منصفانه مبادله بین خریداران و فروشندگان را تحقق می‌بخشند (Sabbagh Kermani & Basakha, 2010). برای مثال، پیگیری سیاست‌های اجتماعی ممکن است گاهی اوقات مستلزم توجه بیش‌تر نسبت به مساوات و برابری در عملکرد مالی شود.

تامین بودجه فعالیت‌های بخش عمومی اثر مهمی بر حاکمیت در منبع اصلی درآمد دولت‌ها، و به‌طور کلی، بسیاری از نهادهای بخش عمومی در بیش‌تر کشورها دارد. مالیات و سایر درآمدها غالباً جدا از هم هستند و رابطه علی با هزینه و خدمات ندارند و خدمات بخش عمومی ممکن است در یک محیط غیررقابتی ارائه شود، زیرا غالباً ارائه‌دهندگان جایگزینی وجود ندارند و معمولاً سطوح زیرین انواع کالاها و خدمات ارائه‌شده را تعیین نمی‌کنند. دریافت‌کنندگان خدمات بخش عمومی برخلاف مصرف‌کنندگان بخش خصوصی، ممکن است گزینه‌های بسیار نادری داشته یا هیچ گزینه‌ای برای استفاده از خدمات یا روش‌های مختلف پرداخت نداشته باشند. نهادهای بخش دولتی باید به‌نحوی بسیار شفاف عمل نمایند و اطلاعات کاملی را در مورد همه جنبه‌های عملکرد خود ارائه دهند. آنچه بخش دولتی را در مقایسه با سایر بخش‌ها مانند بخش خصوصی متمایز می‌نماید، اهمیت و تاثیر سطح کارکردی و تنظیمی بسیاری از فعالیت‌های دولت و نیز ماهیت غیرمنفعتی این خدمات است، که مهم‌ترین این ویژگی‌های شامل موارد زیر است:

۱. جهت‌دهی: نظام سازمانی بخش دولتی راهبردها و سیاست‌هایی را به منظور جهت‌دهی فعالیت‌های سازمان مشخص می‌کند که عمدتاً منبعث از اهداف ملی و فراملی مندرج در برنامه‌های توسعه‌ای میان‌مدت و بلندمدت، طرح‌های راهبردی، قوانین و مقررات، آیین‌نامه و بخشنامه‌های قانونی نهادهای ناظر است یا از طریق کمیته‌های نظارتی قانونی اجرا و اعمال می‌شود که عمدتاً در بودجه دولت نمود می‌یابد.

۲. مسئولیت‌پذیری: فرایندی است که به وسیله آن سازمان‌ها و کارگزاران دولتی مسئول تصمیمات و اقدامات اتخاذشده از قبیل اداره سرپرستی بودجه‌های عمومی و جنبه‌های عملکردی سازمان متبوع خود هستند. در واقع، مسئولیت‌پذیری تعهد به پاسخگویی در برابر مسئولیتی است که اعطا شده است.

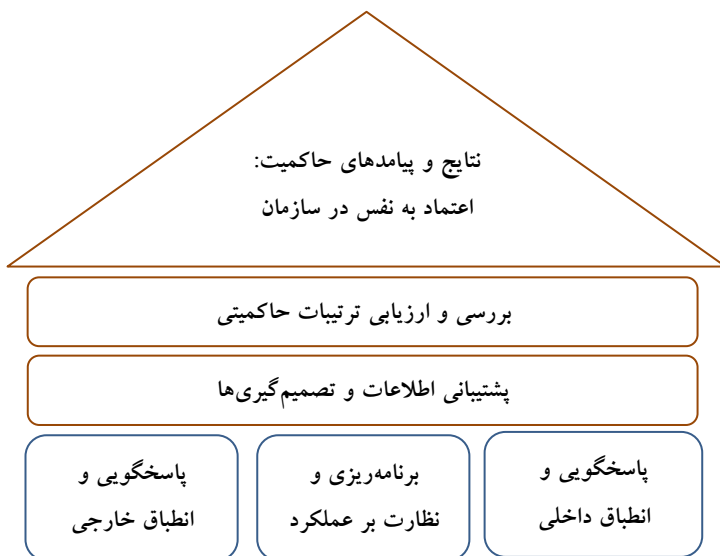
۳. پیامدهای نظارت: نظام حکمرانی مطلوب نیازمند نظارت مستمر است تا اطمینان حاصل شود سیاست‌ها آن‌گونه که انتظار می‌رود به اجرا درآمده و راهبردها به‌درستی اعمال شده‌اند و عملکرد دولت انتظارات و نیازهای درون سیاست‌قوانین و مقررات را برآورده کرده است.

۴. القای اصول اخلاقی و صداقت: حکمرانی مطلوب و مناسب شامل ارزش‌های اخلاقی صریح بیان‌شده اهداف و راهبردهای سازماندهی مناسب و کنترل داخلی است.

حاکمیت سازمانی در بخش عمومی

بر اساس بررسی‌ها، تعریف جامع مورد توافق جهانی برای حاکمیت بخش دولتی وجود ندارد. آنچه از این مفهوم برداشت می‌گردد، میان حوزه‌های قضایی تفاوت قابل‌توجهی دارد. در ادامه، برخی از تعاریف حاکمیت بخش عمومی دولت در چارچوب‌های بین‌المللی ارائه می‌شود.

استفاده و بکارگیری اختیارات اقتصادی، سیاسی، و اداری برای مدیریت امور کشور در همه سطوح که شامل سازوکارها، فرایندها و موسسه‌هایی می‌شود که شهروندان و گروه‌ها منافع خود را از طریق آن‌ها بیان می‌کنند، از حقوق قانونی خود استفاده می‌کنند، به تعهدات خود عمل می‌کنند، و اختلاف را میان خود برطرف می‌نمایند (International Monetary Fund, 2007). می‌توان تصور کرد که ساختار و عناصر فرایندی که حاکمیت خوب بخش عمومی را تشکیل می‌دهند، از عناصر به‌هم پیوسته در یک خانه ساخته شده‌اند. دفتر حسابرسی ملی استرالیا چارچوب «خانه حکومت» را برای بخش دولتی به صورت **شکل (۱)** منتشر می‌کند.

شکل ۱: اصول و مولفه‌های حاکمیت سازمانی در بخش عمومی استرالیا
(Australian National Audit Office, 1997)

تریگر^۱ (۱۹۹۴)، دو جنبه انطباق و عملکرد حاکمیت سازمانی بخش عمومی را مورد واکاوی قرار می‌دهد. جنبه انطباق دربرگیرنده نظارت و نظارت بر عملکرد اجرایی، و پاسخگویی است و جنبه عملکرد شامل فرمول‌بندی راهبردها و سیاستگذاری‌هاست. در بخش خصوصی، بیش‌تر بر جنبه انطباق و در بخش عمومی، بر عملکرد تاکید می‌شود (Hodges *et al.*, 1996).

گزارش کدبری (۱۹۹۲) در انگلستان به عنوان پایه و اساس تدوین اولین چارچوب حاکمیت سازمانی در بخش دولتی به‌شمار می‌رود. این گزارش حاکمیت سازمانی در بخش دولتی را بر سه اصل باز بودن^۲، یکپارچگی، و پاسخگویی بنا نهاد. گزارش کمیته کدبری، برای رسیدگی به جنبه‌های مالی در حوزه شرکای خصوصی انگلیس تدوین شده است. ولی از دیدگاه بسیاری از صاحب‌نظران، این موضوع که چارچوب مذکور بر اساس اصولی با وسعت گستره بالا (باز بودن، یکپارچگی، و پاسخگویی) پایه‌گذاری شده، از مهم‌ترین ضعف‌های آن به شمار می‌رود.

دفتر حسابرسی ملی در استرالیا (Australian National Audit Office, 1997)، اولین چارچوب حاکمیت سازمانی بخش عمومی را مطابق با ساختار سازمان‌های زیرمجموعه تامین

1. Tricker
2. Openness

اجتماعی تدوین نمود، که در آن پنج اصل کلیدی رهبری، محیط مدیریتی، مدیریت ریسک، نظارت، و پاسخگویی را به عنوان اساس تدوین چارچوب حاکمیت سازمانی مد نظر قرار داد. اضافه شدن مولفه‌های رهبری و مدیریت ریسک به عنوان اصول اولیه کلیدی، به منظور ارزیابی جنبه عملکردی حاکمیت سازمانی بخش دولتی است. در این راستا **هادجز و همکاران (۱۹۹۶)**، بر این باورند که جنبه عملکردی حاکمیت سازمانی بخش عمومی دولت نیز همانند جنبه انطباقی از اهمیت بالایی برخوردار است. در حالی که پیش‌تر از آن، چارچوب مورد استفاده حاکمیت سازمانی در انگلستان صرفاً بر جنبه انطباقی تاکید داشت.

پیشینه پژوهش

گوناوان^۱ (۲۰۱۹)، به بررسی دلایل رواج و شیوع تقلب و کلاهبرداری در بخش دولتی می‌پردازد و بر این نکته تاکید دارد که حاکمیت شرکتی مطلوب و کنترل داخلی مناسب می‌تواند تا حد زیادی از تقلب در این بخش جلوگیری نماید. وی حاکمیت شرکتی را به عنوان راهکاری برای ممانعت از کلاهبرداری در اقتصاد یک کشور الزامی می‌داند و اجرای مناسب قوانین و مقررات، فرهنگ اخلاقی، و تغییرات ساختار دولتی را به منظور کاهش کلاهبرداری و فساد، مهم تلقی می‌کند. نتایج حاکی از آن است که حسابرس داخلی نسبت به حسابرس خارجی در جلوگیری از تقلب و فساد می‌تواند به‌نحوی اثربخش‌تر عمل نماید. بررسی‌های این پژوهش بیانگر این موضوع است که بیش‌تر کلاهبرداری‌های کشف‌شده از منظر پاسخ‌دهندگان در ابتدا توسط حسابرسی داخلی کشف شده و مقدار کم‌تری توسط حسابرسی خارجی مشهود شده است. **سوکمادیگا و همکاران^۲ (۲۰۱۵)**، سطوح آشکارسازی صورت‌های مالی دولتی را برای کشورهای شرق آسیا (آسه آن) در سال‌های پایانی ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ بررسی می‌کنند. تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که صورت‌های مالی دولت اندونزی شفاف‌سازی بیش‌تری نسبت به صورت‌های مالی کشور مالزی ارائه می‌دهد، اما در مجموع سطح شفاف‌سازی در هر دو کشور پایین است. بر اساس نتایج **پاپاچریستو و پاپاچریستو^۳ (۲۰۱۴)**، اجرای بهینه هنجارهای حاکمیت سازمانی توسط بیمارستان‌های عمومی می‌تواند به بهبود ارائه خدمات درمانی در بخش عمومی دولت منجر شود. **مولیادی و همکاران^۴ (۲۰۱۲)**، ضمن مقایسه حاکمیت سازمانی در بخش دولتی و بخش خصوصی با استفاده از یک مدل رگرسیونی،

1. Gunawan
2. Sukmadilaga *et al.*
3. Papachristou & Papachristou
4. Mulyadi *et al.*

ارتباط میان کیفیت خدمات ارائه شده از سوی بخش دولتی و مولفه های حاکمیت سازمانی را مورد بررسی قرار می دهند. نتایج نشان می دهد که بین مولفه های حاکمیت سازمانی و کیفیت خدمات بخش دولتی ارتباط معنادار مثبتی برقرار است. **قلی پور و همکاران (۲۰۱۶)**، با توجه به اصول حکمرانی خوب، یک چارچوب نظری را پیشنهاد می دهند و بر اساس چارچوب نظری مذکور، قانون اجرای سیاست های اصل ۴۴ را به عنوان زیربنای اقتصاد مقاومتی در حوزه رقابت پذیری و شفافیت اقتصادی مورد تحلیل قرار می دهند و نقاط قابل بهبود را از منظر سازوکارهای درون سازمانی و برون سازمانی حاکمیت شرکتی ارائه می نمایند. **رحمانی و کدخدایی الیادانی (۱۳۹۶)**، نتیجه می گیرند که حسابرسان داخلی در ایران کمتر از میزان مورد انتظار، مواردی را که باید مطابق با چارچوب ها و رهنمودهای بین المللی مد نظر قرار گیرد، در ارزیابی های خود لحاظ می نمایند.

با توجه به پژوهش های پیشین، مطالعات نادری در مقوله حاکمیت سازمانی بخش عمومی و مولفه های اصلی آن صورت پذیرفته است (**Sargazi & Rahnavard Ahan, 2021**). همان گونه که بیان شد، هرچند در سطح بین المللی تلاش های گسترده ای به منظور تدوین اصول و مولفه های اصلی حاکمیت شرکتی در بخش عمومی صورت پذیرفته، اما در کشور ایران با وجود تدوین سازوکار حاکمیت شرکتی در بخش خصوصی، هنوز این موضوع در بخش عمومی دولت مغفول مانده و توجه چندانی بدان نشده است.

روش شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر از نوع تجربی و بر اساس اهداف نیز کاربردی است. به منظور بررسی فرضیه پژوهش و با توجه به ماهیت داده های پژوهش که مبتنی بر اطلاعات کمی و واقعی گذشته است، پژوهش دارای ماهیت میدانی است، بدین معنا که بخش عمده ای از اطلاعات از طریق مصاحبه و تکمیل پرسشنامه توسط کارشناسان و خبرگان حرفه و حسابرسان گردآوری شده است. پژوهش حاضر به بررسی پدیده های مستند و تکراری در شرایطی جدید در یک مقطع زمانی می پردازد. بخش اول پژوهش حاضر از نوع توصیفی است که طی آن اصول حاکمیت سازمانی با مطالعات و بررسی های متعدد از مولفه های مختلف در کشورهای پیشرو همچون انگلستان و استرالیا، و سازمان همکاری های اقتصادی و اجتماعی گردآوری شده و با ویژگی های خاص اقتصادی و اجتماعی کشور ایران مطابقت داده شده است. در نهایت، چهار مولفه اصلی شفافیت، پاسخگویی، کارایی و اثربخشی^۱، و باز بودن به عنوان اصلی ترین مولفه های اثرگذار حاکمیتی بر بخش عمومی گزینش شده اند (**شکل ۲**). جامعه هدف پژوهش کارشناسان باتجربه، استادان

دانشگاهی، حسابرسان و ذی‌حسابان دستگاه‌های اجرایی بودند که از میان آن‌ها ۴۰ نفر به عنوان نمونه آماری این پژوهش شناسایی شدند. قلمرو مکانی پانزده وزارتخانه اصلی بخش عمومی دولت بود و قلمرو زمانی از ابتدای سال مالی بودجه‌ای ۱۳۹۳ تا اسفند ۱۳۹۸ تعیین شد. در این پژوهش از روش حذف سیستماتیک برای نمونه‌گیری استفاده شد. همچنین، معیارهای اعمال‌شده برای انتخاب وزارتخانه‌ها به این شرح است: اطلاعات وزارتخانه باید از سال ۱۳۹۳ تا اسفند ۱۳۹۸ به صورت جامع و کامل در سامانه اطلاعات مالی دیوان محاسبات کشور موجود باشد؛ وزارتخانه مربوطه باید دارای گزارش حسابرسی جامع در کلیه بخش‌های بودجه‌ای و زیرمجموعه‌هایش باشد؛ و اندازه و حجم وزارتخانه دست‌کم به میزان ۰/۵ از حجم بودجه کل کشور باشد.

همچنین، از روش کتابخانه‌ای برای پوشش مبانی نظری و از پرسشنامه محقق‌ساخته و داده‌های بودجه‌ای و گزارش‌های حسابرسی و سامانه کنترل‌های داخلی سازمان‌ها و وزارتخانه‌های مورد پژوهش^۱، برای آزمون و تحلیل داده‌ها استفاده شده است که مراحل تدوین آن به این شرح است: به منظور گردآوری داده‌های مورد نیاز برای آزمون سنج‌ها، ابتدا با مراجعه به مبانی نظری، پرسشنامه اولیه طراحی گردید. سپس، برای سنجش اعتبار محتوایی پرسشنامه با استفاده از شاخص لاوشه^۲ که میزان موافقت میان ارزیابان یا داوران را در خصوص مناسب یا اساسی بودن یک گویه خاص اندازه‌گیری می‌کند، استفاده گردید. برای هر بُعد از چهار مولفه تعداد ۲۵ تا ۲۷ گویه و در مجموع ۱۱۰ گویه تدوین شد. برای ارزیابی پرسشنامه‌های طراحی‌شده که پرسش‌های آن بر اساس طیف سه‌بخشی لیکرت «گویه ضروری است»، «گویه لازم ولی ضروری نیست»، و «گویه ضرورتی ندارد» طبقه‌بندی شده بودند، در میان ۴۰ نفر از استادان، متخصصان، و کارشناسان توزیع گردید که با استفاده از آزمون لاوشه در مجموع تعداد ۹۲ گویه از طریق پرسش‌های مطرح‌شده به عنوان شاخص‌های اندازه‌گیری چهار مولفه اصلی انتخاب شدند. سپس، پرسشنامه‌ای تنظیم شد که در آن ۹۲ گویه فوق در چهار طبقه با پرسشنامه‌ای مخصوص برای رتبه‌بندی شاخص‌ها میان پاسخ‌دهندگان توزیع گردید. هر یک از پرسشنامه‌ها به صورت طیف ۵ گزینه‌ای نگاره ماتریس AHP فازی تنظیم شده است. همچنین، اعتبار ۰/۸۹ میانگین نسبت اعتبار محتوایی محاسبه‌شده برای پرسشنامه پژوهش نشان از اعتبار بالای پرسشنامه دارد.

بر طبق پیشنهاد لاوشه، به منظور محاسبه مقدار میانگین قضاوت متعلق هر جزء ابزار،

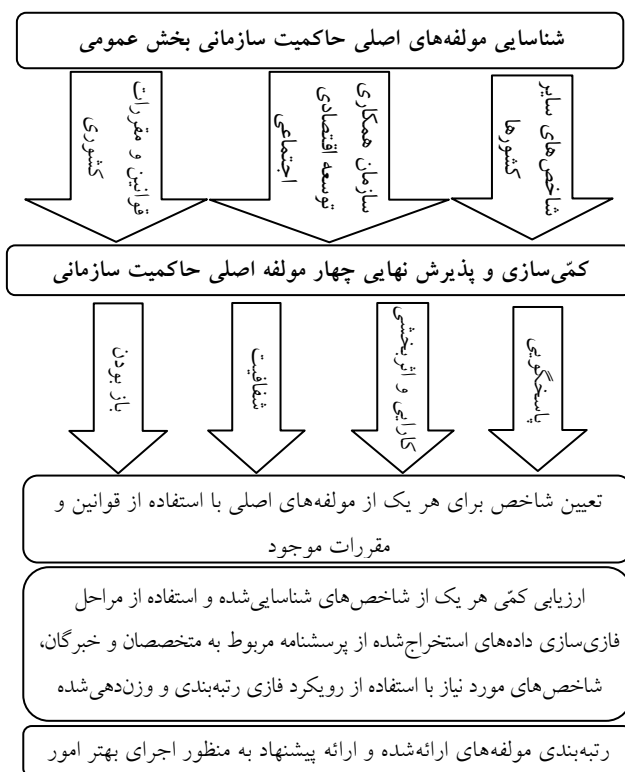
۱. پانزده وزارتخانه و سازمان دولتی شامل: سازمان برنامه و بودجه؛ وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی؛ راه و شهرسازی؛ صنعت، معدن و تجارت؛ فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ وزارت کشور؛ جهاد کشاورزی؛ ورزش و جوانان؛ کار و رفاه تامین اجتماعی؛ آموزش و پرورش؛ علوم تحقیقات و فناوری؛ بهداشت و درمان و علوم پزشکی؛ دفاع و پشتیبانی؛ خارجه؛ سازمان حفاظت محیط‌زیست؛ و دیوان محاسبات کشور.

تبدیل‌های زیر در پرسشنامه روایی‌سنجی انجام می‌شود:

- نشانه ضروری که با عدد ۲ جایگزین می‌شود.
- نشانه لازم ولی غیرضرور که با عدد ۱ جایگزین می‌شود.
- نشانه غیرضرور که با عدد ۰ جایگزین می‌شود.

فقط اجزایی که مقدار CVR و میانگین آن‌ها با حداقل مقادیر توافق‌شده سازگار است، در پرسشنامه نهایی باقی می‌مانند. جداول مربوط به CVR و CVI و گویه‌های هر یک از چهار مولفه اصلی حاکمیت سازمانی بخش عمومی دولت در جداول پیوست (۱پ)، (۲پ)، (۳پ)، و (۴پ) درج شده است.

پرسش اصلی پژوهش این است که مولفه‌های اصلی حاکمیت سازمانی در کشور ایران کدامند و کدام یک از اهمیت بالاتری برخوردار است؟

شکل ۲: مدل مفهومی اجرای پژوهش

روش تحلیل سلسله‌مراتبی فازی^۱ (FAHP)

این روش یکی از تکنیک‌های اولیه در تصمیم‌گیری چندمعیاره است که برای حل بیش‌تر مسائل پیچیده مناسب است. در AHP فرض اساسی این است که مسئله تصمیم‌گیری را می‌توان به شکل خطی از بالا به پایین همانند یک سلسله‌مراتب تجزیه و تحلیل نمود. در این حالت، سطوح بالاتر به‌طور کارکردی مستقل از همه سطوح پایین‌تر خود است و همچنین عناصر واقع در هر سطح نیز مستقل از هم در نظر گرفته می‌شوند. AHP تنها رتبه و وزن گزینه‌ها را مشخص نمی‌کند، بلکه پایداری نسبی آن‌ها را نیز اندازه می‌گیرد. ایده اساسی AHP دریافت دانش کارشناسان در رابطه با پدیده مورد مطالعه است. اما AHP کلاسیک ممکن است به‌درستی قادر به بازتاب فرایند شناختی بشر (به‌ویژه در شرایطی که مسائل شامل داده‌های نامطمئن است) نباشد. پس در این پژوهش از روش فرایند تحلیل توسعه‌ای سلسله‌مراتبی فازی استفاده می‌شود.

تجزیه و تحلیل یافته‌ها

نخستین گام در فرایند تحلیل سلسله‌مراتبی، ترسیم درخت تصمیم است. در مرحله دوم، پس از کسب عوامل از نظرات خبرگان، شاخص‌های اصلی و فرعی هر یک از مولفه‌های حاکمیت سازمانی در بخش عمومی مورد مقایسات زوجی قرار گرفتند و با قرار دادن اعداد فازی معادل متغیرهای زبانی، ماتریس‌های مقایسات زوجی تشکیل گردید. محاسبات فازی تحت فرمول طراحی‌شده نرم‌افزار اکسل انجام گرفت که در ادامه به اختصار به خروجی‌های به‌دست‌آمده پرداخته شده است. محاسبه ماتریس میانگین نظرات پاسخ‌دهندگان، که به این منظور از میانگین هندسی ماتریس مقایسات زوجی، که به زبان اعداد فازی برگردانده شدند، استفاده شد. نتایج در **جدول (۱)** نمایش داده می‌شود.

1. Fuzzy Analytic Hierarchy Process

جدول ۱: ماتریس میانگین نظرات پاسخ‌دهندگان

شاخص ۱	شاخص ۱	شاخص ۱	شاخص ۲	شاخص ۲	شاخص ۲
شاخص ۱	۱	۱	۱	۱/۷۷۲۸۳۴	۱/۷۷۲۸۳۴
شاخص ۲	۱/۳۲۶۶۰۷	۰/۸۵۷۸۹	۰/۵۶۴۰۶۹	۱	۱
شاخص ۳	۰/۴۲۰۴۶۶	۰/۲۸۲۱۲۱	۰/۲۱۱۰۱	۰/۶۹۳۰۹۱	۰/۴۵۰۴۶۷
شاخص ۴	۱/۰۶۶۸۱	۰/۷۶۰۳۸۴	۰/۵۸۰۳۰۶	۱/۳۴۲۵۷۹	۰/۸۸۹۵۹۶

شاخص ۳	شاخص ۳	شاخص ۳	شاخص ۴	شاخص ۴	شاخص ۴
شاخص ۱	۲/۳۷۸۳۱۲	۳/۵۴۴۵۸۴	۴/۷۳۹۱۰۳	۰/۹۳۷۳۷۴	۱/۳۱۵۱۲۵
شاخص ۲	۱/۴۴۲۸۱۳	۲/۲۱۹۹۲	۰/۰۳۶۷۴	۰/۷۴۴۸۳۵	۱/۱۲۴۱۰۵
شاخص ۳	۱	۱	۱	۰/۴۲۲۰۹۱	۰/۵۳۹۶۷۷
شاخص ۴	۲/۳۶۹۱۵۶	۱/۸۵۲۹۵۹	۱/۲۶۷۷۵۷	۱	۱

تقریباً تمامی محاسبات در تحلیل سلسله‌مراتبی بر اساس قضاوت اولیه تصمیم‌گیرنده، در مقایسه و تعیین اهمیت بین گزینه‌ها صورت می‌گیرد. بنابراین، چنانچه نرخ ناسازگاری کمتر یا مساوی ۰/۱ باشد، توان سازگاری مقایسات پذیرفته می‌شود. در این پژوهش، تمام مقایسات دارای نرخ ناسازگاری کمتر از ۰/۱ هستند.

گام دوم، محاسبه مجموعه اعداد فازی: با استفاده از روابط ارائه‌شده مجموع سطری اعداد فازی محاسبه شده که نتایج آن در جداول (۲) و (۳) نشان داده شده است:

جدول ۲: محاسبه سطری اعداد فازی

U	M	L	
۹/۲۳۵۱۶۵	۷/۰۲۵۳۶	۵/۰۶۹۴۸۹	شاخص ۱
۶/۳۲۴۰۳۶	۵/۲۰۱۹۱۵	۴/۵۱۴۲۵۵	شاخص ۲
۲/۳۲۹۱۰۶	۲/۲۷۲۲۶۵	۲/۵۳۵۶۴۸	شاخص ۳
۳/۴۲۸۳۷	۴/۵۰۲۹۴	۵/۷۷۸۵۴۵	شاخص ۴

جدول ۳: محاسبه ستونی اعداد فازی

U	M	L	جمع اجزای سه گانه
۲۱/۳۱۶۶۷	۱۹/۰۰۲۴۸	۱۷/۸۹۷۹۳۷	SR

محاسبه ارزش Sk ‌های مربوط به هر سطر ماتریس یا استفاده از روابط ارائه‌شده به صورت جدول (۴) است.

جدول ۴: ارزش Sk ‌های مربوط به هر سطر ماتریس

U	M	L	
۱/۱۹۱۷۵۸	۱/۱۲۲۴۸۶	۱/۰۰۰۶۲۶	شاخص ۱
۰/۸۹۶۲۰۴	۰/۸۴۴۱۱۱	۰/۷۵۲۴۷۲	شاخص ۲
۰/۳۹۸۱۷۶۲	۰/۳۷۵۵۸۴	۰/۳۳۴۴۸۰۹	شاخص ۳
۰/۷۶۶۰۰۲	۰/۷۲۱۴۷۷	۰/۶۴۳۱۵۲	شاخص ۴

محاسبه درجه بزرگی Zj ‌ها به Si ‌ها در جدول (۵) به نمایش درآمده است.

جدول ۵: درجه بزرگی Zj ‌ها به Si ‌ها

شاخص ۴	شاخص ۳	شاخص ۲	شاخص ۱	
۰/۳۶۹۱۱۹	۰/۴۴۶۲۳۳	۰/۲۷۲۷۸۶		شاخص ۱
۰/۰۹۹۳۶۳	۰/۴۳۰۱۸		۱	شاخص ۲
۱		۱	۱	شاخص ۳
	۰/۴۱۴۰۲۱	۱	۱	شاخص ۴

محاسبه وزن‌های ناپه‌نچار و په‌نچار در جداول (۶) و (۷) نمایش داده شده است.

جدول ۶: محاسبه وزن‌های ناپه‌نچار

WMj	شاخص ۴	شاخص ۳	شاخص ۲	شاخص ۱	
۰/۳۵۴۷۸۳	۱/۳۱۵۱۲۵	۳/۵۴۴۵۸۴	۱/۱۶۵۶۵۱	۱	شاخص ۱
۰/۲۸۰۲۸۹	۱/۱۲۴۱۰۵	۲/۲۱۹۹۲	۱	۰/۸۵۷۸۹	شاخص ۲
۰/۱۱۹۳۶۱	۰/۵۳۹۶۷۷	۱	۰/۴۵۰۴۶۷	۰/۲۸۲۱۲۱	شاخص ۳
۰/۲۴۵۵۶۸	۱	۱/۸۵۲۹۵۹	۰/۸۱۹۵۹۶	۰/۷۶۰۳۸۴	شاخص ۴
	۰/۲۴۵۵۶۸	۰/۱۱۹۳۶۱	۰/۲۸۰۲۸۹	۰/۳۵۴۷۸۳	WMj

جدول ۷: محاسبه وزن‌های بهنجار

شاخص ۱	شاخص ۲	شاخص ۳	شاخص ۴	Wgj
۱	۱/۱۵۶۰۱۳	۳/۳۵۷۲۴۱	۱/۲۷۰۹۴۸	۰/۳۴۹۳۱۸
۰/۸۶۵۰۴۲	۱	۲/۰۹۳۱۹	۱/۱۳۲۹۲۶	۰/۲۷۹۵۰۴
۰/۲۹۷۶۴	۰/۴۷۷۷۴	۱	۰/۵۷۷۰۱۲	۰/۱۲۵۹۹۶
۰/۷۸۶۸۱۴	۰/۸۸۲۶۷	۱/۷۳۳۰۶۵	۱	۰/۲۴۵۱۸۳
۰/۴۹۳۱۸	۰/۲۷۹۵۰۴	۰/۱۲۵۹۹۶	۰/۲۴۵۱۸۳	Wgj

در این بخش، با استفاده از مراحل فازی‌سازی داده‌های استخراج‌شده از پرسشنامه مربوط به متخصصان و خبرگان، شاخص‌ها با استفاده از رویکرد AHP فازی رتبه‌بندی و وزن‌دهی شده‌اند. رتبه‌بندی‌ها و وزن‌های محاسبه‌شده به صورت **جدول (۸)** ارائه می‌شود.

جدول ۸: وزن نهایی و رتبه‌بندی هر یک از مولفه‌های حاکمیت سازمانی بخش عمومی

درجه امکان‌پذیری و وزن نهایی	پاسخگویی	شفافیت	کارایی و اثربخشی	باز بودن	مجموع
حداقل درجه امکان‌پذیری	۱	۰/۲۷۲۷۸۶	۰/۴۱۴۰۲۱	۰/۰۹۹۳۶۳	۱/۷۸۶۱۷۱
وزن نهایی	۰/۵۵۹۸۵۷	۰/۱۵۲۷۲۱	۰/۲۳۱۷۹۲	۰/۰۵۵۶۲۹	
اولویت‌ها	۱	۳	۲	۴	

آنچه که از نتایج **جدول (۸)** استنتاج می‌شود، این است که بر اساس وزن‌های به‌دست‌آمده، شاخص پاسخگویی با وزن (۰/۵۶) بر اساس داده‌های موجود استخراج‌شده از شاخص‌ها و نظرات خبرگان و کارشناسان، بااهمیت‌ترین مولفه حاکمیت سازمانی بخش عمومی در کشور ایران قلمداد می‌شود. مولفه کارایی و اثربخشی از جنبه انطباقی با وزن (۰/۲۳) در رتبه بعدی قرار دارد که نیاز به توجه بیش‌تر دارد. همچنین، مولفه شفافیت با وزن (۰/۱۵) و باز بودن با وزن (۰/۰۵) نیز به‌ترتیب در رتبه آخر طبقه‌بندی شده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش، نشان داده شد که اصول حاکمیت سازمانی در بخش عمومی دولت نیز بسان بخش خصوصی مهم و چه‌بسا از اهمیت فزاینده‌تری نیز برخوردار است. حاکمیت بخش

عمومی دولت با توجه به فعالیت‌ها و روابط متنوع خود با کسانی که مسئولیت پاسخگویی اولیه دارند، پیچیده‌تر است. اصول اصلی حاکمیت شرکتی که برای بخش خصوصی اعمال می‌شود، به بخش دولتی نیز تسری پیدا می‌کند. در پژوهش حاضر، چهار مولفه پاسخگویی، شفافیت، کارایی و اثربخشی، و باز بودن به عنوان مولفه‌های اصلی حاکمیت سازمانی در بخش عمومی دولت شناسایی شدند و پس از بررسی میزان اهمیت هر یک از این مولفه‌ها بر کیفیت ارائه خدمات بخش عمومی دولت، مورد ارزیابی قرار گرفتند.

آنچه از نتایج پژوهش حاصل گردید این است که دو مولفه پاسخگویی و کارایی و اثربخشی در بخش عمومی دولت از بالاترین درجه اهمیت برخوردار هستند. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های مولیادی (۲۰۱۲) در دو مولفه پاسخگویی و کارایی و اثربخشی مطابقت دارد، ولی در خصوص شفافیت حاکمیت سازمانی مغایر است. به نظر می‌رسد به دلیل روابط پیچیده میان کسانی که مسئولیت‌های اصلی پاسخگویی را در بخش عمومی دولت عهده‌دار هستند، عدم تفویض صحیح وظایف و اختیارات، نبود فرهنگ سازمانی مناسب، تمایل دولت به گسترش حوزه وظایف تصدی‌گری، و محدود شدن حوزه وظایف حاکمیتی از مهم‌ترین دلایل کاهش قدرت پاسخگویی دولت در کشور ایران باشد. همچنین، نبود پایبندی به اصول اولیه اثربخشی و کارآمدی دولت در انجام وظایف محوله مانند تهیه و تدارک خدمات عمومی یا کیفیت نظام اداری، شایستگی کارگزاران و استقلال خدمات همگانی از فشارهای سیاسی از جمله اثرگذارترین مولفه‌های تاثیرگذاری ابعاد حاکمیت سازمانی به حساب می‌آیند. حاکمیت مطلوب سازمانی برای هر سازمان اثربخش، اعم از بخش خصوصی یا دولتی، از عوامل اساسی و حیاتی توسعه سازمانی به‌شمار می‌رود. به منظور فراهم شدن و ارائه بهینه و اثربخش خدمات در بخش عمومی با بالاترین سطح استانداردها و مسئولیت‌پذیری، پیشنهاد می‌گردد آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های حاکمیت سازمانی بخش عمومی دولتی بر مبنای یک چارچوب مدون بررسی شود و در دستور کار مراجع ذی‌صلاح قرار گیرد. با توجه به ارائه چارچوب‌های متنوع حاکمیت سازمانی در برخی کشورهای پیشرو در این زمینه، به پژوهشگران پیشنهاد می‌گردد به مطالعه پیرامون نقاط ضعف و قوت چارچوب ارائه‌شده از لحاظ کاربرد و اجرایی شدن بپردازند تا بتوان الگویی عملیاتی و کاربردی برای حاکمیت سازمانی در بخش عمومی دولت در سطح کلان و در سطح دستگاه اجرایی استخراج نمود.

به عنوان محدودیت باید اشاره شود که این پژوهش در مرحله دوم با جامعه آماری وسیع‌تری روبه‌رو شد که نمونه‌گیری بهینه، منطقاً به‌نحوی که تمام جامعه آماری را طبق تعریف در بر بگیرد، عملاً امکان‌پذیر نبود.

(الف) انگلیسی

- Australian National Audit Office (1997). Applying Principles and Practice of Corporate Governance in Budget Funded Agencies. Canberra: Commonwealth of Australia.
- Barrett, P. (2002). Achieving Better Practice Corporate Governance in the Public Sector. Australian National Audit Office.
- Benz, M., & Frey, B. S. (2007). Corporate Governance: What Can We Learn from Public Governance? *Academy of Management Review*, 32(1), 92-104. <https://doi.org/10.5465/amr.2007.23463860>
- Cadbury, A. (1992). Report of the Committee on the Financial Aspect of Corporate Governance, London, UK: Gee & Co.
- Gholipour, R., Mashayekhi, B., & Naseri, A. (2016). Corporate Governance in Public Sector and Its Role in Economy of Resistance. *Journal of Fiscal and Economic Policies*, 4(14), 107-130. <http://qjfepr.ir/article-1-450-fa.html>
- Goppelt, W. (2002). International Federation of Accountants (IFAC). Ballwieser, W./Coenenberg, AG/Wysocki, K. v.(Hrsg.): Handwörterbuch der Rechnungslegung und Prüfung, 3, 1200-1206.
- Gunawan, I. (2019). Effective Corporate Governance to Prevent Fraud in Public Sector in Indonesia. *Asia Pacific Fraud Journal*, 4(1), 96-100.
- Hodges, R., Wright, M., & Keasey, K. (1996). Corporate Governance in the Public Services: Concepts and Issues. *Public Money & Management*, 16(2), 7-13.
- International Monetary Fund (2007). Guide on Resource Revenue Transparency (2007).
- Lynn Jr, L. E., Heinrich, C. J., & Hill, C. J. (2000). Studying Governance and Public Management: Challenges and Prospects. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 10(2), 233-262. <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.jpart.a024269>
- Mulyadi, M., Anwar, Y., & Ikbal, M. (2012). The Importance of Corporate Governance in Public Sector. *Global Business and Economics*, 1(1), 25-31.
- Papachristou, G. K., & Papachristou, M. K. (2014). The Worthiness of Corporate Governance in Public Sector the Case of Public Healthcare Sector in Greece. *Corporate Ownership & Control*, 12(1), 490-501. <https://doi.org/10.22495/cocv12i1c5p4>
- Ryan, C., & Ng, C. (2000). Public Sector Corporate Governance Disclosures: An Examination of Annual Reporting Practices in

- Queensland. *Australian Journal of Public Administration*, 59(2), 11-23.
<https://doi.org/10.1111/1467-8500.00148>
- Sabbagh Kermani, M., & Basakha, M. (2010). Good Governance and Efficacy of Public Spending: Case of OIC Healthcare and Education Expenditures. *Journal of Economic Research (Tahghighat-E-Eghtesadi)*, 44(1), 109-130.
https://jte.ut.ac.ir/article_19977.html
- Sargazi, Z., & Rahnavard Ahan, F. (2021). The Impact of Social Capital, Information and Communication Technology Development, and Globalization on Good Urban Governance Based on the Participation Culture and Local Authorities' Inclination Approach. *Journal for Management and Development Process*, 34(1), 3-26. <https://dx.doi.org/10.22034/qjmdo.2019.93608>
- Sukmadilaga, C., Pratama, A., & Mulyani, S. (2015). Good Governance Implementation in Public Sector: Exploratory Analysis of Government Financial Statements Disclosures across ASEAN Countries. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 211(1), 513-518.
- Toosi, A., Ahmadi, A., & Hashemi Touloun, M. R. S. (2021). An Optimal Corporate Governance Framework for Internationalization: A Case Study. *Journal for Management and Development Process*, 33(4), 29-70.
<http://jmdp.ir/article-1-3991-fa.html>
- Tricker, R. (1994). *Corporate Governance: Practices, Procedures and Powers in British Companies and Their Boards of Directors: A Study of Corporate Governance in Five Countries*, 4, 248.

ب) فارسی

- رحمانی، علی، و کدخدایی الیادارانی، مژده (۱۳۹۶). ارزیابی راهبری شرکتی توسط حسابرسان داخلی در ایران. *نشریه دانش حسابرسی*، ۱۷(۶۷)، ۹۹-۱۲۲.
<http://danesh.dmk.ir/article-1-1573-fa.html>

جدول اپ: CVR و CVI مربوط به پرسش‌های مولفه شفافیت حاکمیت سازمانی بخش عمومی

نتیجه	میانگین پرسش‌های عددی قضاوت‌ها	CVR	پرسش‌های مولفه شفافیت
پذیرش	۱/۱۲	۰/۴۰	آیا تفاوت بین بودجه مصوب و واقعی دستگاه موجب کاهش شفافیت بودجه‌ای می‌شود؟
پذیرش	۱/۰۸	۰/۳۵	آیا نسبت بالای بودجه برنامه‌ای به کل بودجه دستگاه می‌تواند موجب افزایش شفافیت بودجه‌ای شود؟
پذیرش	۱/۲۴	۰/۵۵	آیا نسبت پایین بودجه ردیف‌های متفرقه به کل بودجه دستگاه می‌تواند موجب افزایش شفافیت بودجه‌ای شود؟
پذیرش	۱/۰۴	۰/۳۰	آیا افزایش در بودجه دستگاه اجرایی در قالب متمم بودجه بر شفافیت بودجه‌ای دستگاه اثرگذار است؟
پذیرش	۱/۱۲	۰/۴۰	آیا جابه‌جایی در بودجه دستگاه اجرایی در قالب بودجه اصلاحی بر شفافیت بودجه‌ای دستگاه اثرگذار است؟
پذیرش	۱/۱۶	۰/۴۵	آیا میزان اعتبارات خارج از شمول قانون محاسبات عمومی بر شفافیت عملکرد دستگاه اثرگذار است؟
پذیرش	۱/۱۲	۰/۴۰	آیا برآوردهای مناسب ردیف‌های درآمدی می‌تواند موجب شفافیت عملکرد دستگاه شود؟
پذیرش	۱/۱۶	۰/۴۵	آیا برآوردهای مناسب اعتبارات می‌تواند شفافیت عملکرد دستگاه را در پی داشته باشد؟
پذیرش	۱/۰۴	۰/۳۰	آیا تفکیک امور حاکمیتی و غیرحاکمیتی در بودجه برنامه‌ای دستگاه موجب شفافیت در عملکرد می‌شود؟
پذیرش	۱/۲۴	۰/۵۵	آیا افزایش تبادلات مالی غیرنقد و تهاثر در بودجه کاهش شفافیت بودجه را در پی دارد؟
پذیرش	۱/۱۲	۰/۴۰	آیا افزایش حجم و میزان وجوه مصرف‌نشده و انتقالی به سال بعد کاهش شفافیت عملکرد دستگاه را در پی دارد؟
پذیرش	۱/۲۰	۰/۵۰	آیا میزان تطابق اعتبارات مندرج در بودجه برنامه دستگاه با فعالیت‌ها و اهداف مندرج در اساسنامه موجب شفافیت در عملکرد می‌شود؟
پذیرش	۱/۳۲	۰/۶۵	آیا میزان و حجم اقلام دوبار منظور شده با شفافیت عملکرد دستگاه در ارتباط است؟
رد	۰/۸۸	۰/۱۰	آیا میزان تفویض اختیار مصرف بودجه به سطوح زیرمجموع استانی بر شفافیت عملکرد دستگاه اثرگذار است؟

ادامه جدول ۱پ: CVR و CVI مربوط به پرسش‌های مولفه شفافیت حاکمیت سازمانی بخش عمومی

پرسش‌های مولفه شفافیت	CVR	میانگین پرسش‌های عددی قضاوت‌ها	نتیجه
آیا رسیدگی و حسابرسی تمامی فعالیت‌های بودجه‌ای می‌تواند ارتقای شفافیت عملکرد دستگاه را در پی داشته باشد؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش
آیا حجم و میزان اعتبارات اختصاصی به کل اعتبارات دستگاه می‌تواند بر شفافیت عملکرد اثرگذار باشد؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش
افزایش حجم و وظایف مقرر شده به دستگاه‌ها در بندها و تبصره‌های قانون بودجه بر شفافیت عملکرد اثرگذار است؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا تعدد مراجع تصمیم‌گیر در خصوص تغییر اعتبارات و تغییر نحوه طبقه‌بندی و نوع مصرف آن بر شفافیت عملکرد دستگاه اثرگذار است؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش
آیا میزان و حجم استفاده از تنخواه‌گردان‌ها می‌تواند بر شفافیت عملکرد دستگاه اثرگذار باشد؟	۰/۳۵	۱/۰۸	پذیرش
آیا اجرای فرایند بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد می‌تواند بر شفافیت عملکرد دستگاه موثر باشد؟	۰/۴۵	۱/۱۶	پذیرش
آیا شفاف‌سازی و مستندسازی فرایند فعالیت‌های دستگاه و نیز تصمیم‌گیری‌ها در شورا و کمیسیون‌ها و کارگروه‌های درون‌سازمانی می‌تواند شفافیت عملکرد دستگاه را در پی داشته باشد؟	۰/۱۰	۰/۸۸	رد
آیا دسترسی ضابطه‌مند و روشن و آسان ذی‌نفعان به قوانین و مقررات و مأموریت‌ها و وظایف و رویه‌های کاری می‌تواند شفافیت عملکرد دستگاه را در پی داشته باشد؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا ثبت و ضبط کلیه عملیات اداری در درگاه داخلی می‌تواند شفافیت عملکرد دستگاه را در پی داشته باشد؟	۰/۵۰	۱/۲۰	پذیرش
آیا مدیریت وجوه مصرف‌نشده طبق مقررات و قوانین مرتبط می‌تواند شفافیت عملکرد دستگاه را در پی داشته باشد؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش
آیا دسترسی ضابطه‌مند و روشن و آسان ذی‌نفعان به تصمیم‌ها، اقدام‌ها و فعالیت‌های دستگاه مرتبط با حقوق شهروندی می‌تواند شفافیت عملکرد را در پی داشته باشد؟	۰/۴۵	۱/۱۶	پذیرش
آیا در دسترس قرار دادن کلیه قوانین و مقررات، بخش‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های دستگاه می‌تواند شفافیت عملکرد را در پی داشته باشد؟	۰/۴۵	۱/۱۶	پذیرش
آیا شفافیت در میزان و حجم و محل پرداخت‌های کارکنان دستگاه می‌تواند شفافیت عملکرد را در پی داشته باشد؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش

جدول ۲: CVR و CVI مربوط به پرسش‌های مولفه پاسخگویی حاکمیت سازمانی در بخش عمومی

پرسش‌های مولفه پاسخگویی	CVR	میانگین پرسش‌های عددی قضاوت‌ها	نتیجه
آیا میزان تطابق گزارش عملکرد با استانداردهای حسابداری بخش عمومی بر پاسخگویی دستگاه تاثیر دارد؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش
آیا ارزیابی مباشرت دولت در حفظ و حراست و استفاده صحیح دارایی‌ها و منابع مالکیتی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار می‌رود؟	۰/۷۰	۱/۳۶	پذیرش
آیا ارزیابی سیستم کنترل‌های داخلی دستگاه‌های بخش عمومی بر پاسخگویی دستگاه تاثیر دارد؟	۰/۷۰	۱/۳۶	پذیرش
آیا مصرف منابع مالی در محل قانونی یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار می‌رود؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش
آیا میزان تحقق اهداف مد نظر در تکالیف مصرح در بندها و تبصره‌های قانون بودجه می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا میزان رعایت سایر قوانین توسعه‌ای و بالادستی می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا میزان ارتباط دانش مدیران عالی دستگاه‌های اجرایی به قوانین و مقررات می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۷۰	۱/۳۶	پذیرش
آیا ارائه صورت‌حساب جاری و عمرانی و سایر بخش‌های دستگاه‌های اصلی و تابعه در مواعد مقرر به مراجع ذی‌ربط می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش
آیا میزان تبعیت دستگاه‌های اجرایی از قوانین و مقررات مرتبط می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۷۵	۱/۴۰	پذیرش
آیا میزان تبیین استانداردها، معیارها و شاخص‌های مورد عمل دستگاه می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۳۵	۱/۰۸	پذیرش
آیا در دسترس عموم قرار دادن اطلاعات در خصوص خدمات قابل ارائه به ارباب رجوع به صورت متناوب می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۴۵	۱/۱۶	پذیرش
آیا پاسخگویی به رسانه‌ها می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا اطلاع‌رسانی و ابلاغ مناسب دستورالعمل در خصوص مسیر ارتقای شغلی به کارکنان می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۲۰	۰/۹۶	پذیرش

ادامه جدول ۲: CVR و CVI مربوط به پرسش‌های مولفه پاسخگویی حاکمیت سازمانی در بخش عمومی

پرسش‌های مولفه پاسخگویی	CVR	میانگین پرسش‌های عددی قضاوت‌ها	نتیجه
آیا اطلاع‌رسانی مناسب در خصوص شرایط و صلاحیت مدیران و نحوه تحصیل و انتخاب آنان می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۴۵	۱/۱۶	پذیرش
آیا مستندسازی کلیه مراحل انجام معاملات در دستگاه می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی به‌شمار رود؟	۰/۳۵	۱/۰۸	پذیرش
آیا درج ماموریت‌ها و شرح وظایف دستگاه‌ها و واحدهای مرتبط می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی به‌شمار رود؟	۰/۸۰	۱/۴۴	پذیرش
آیا اطلاع‌رسانی در خصوص میزان دستیابی به اهداف و شاخص‌های تعیین‌شده در فواصل زمانی متناسب می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۶۵	۱/۳۲	پذیرش
آیا اطلاع‌رسانی لازم در خصوص مناقصه‌ها، مزایده‌ها و ترک تشریفات مناقصه از طریق پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصه‌ها و درج در سامانه سازمان بازرسی کل کشور می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۱۰	۰/۸۸	رد
آیا فراخوان معاملات بزرگ و برگزاری مناقصه و مزایده در روزنامه‌های کثیرالانتشار می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۲۰	۰/۹۶	رد
آیا وارد نمودن اطلاعات قراردادهای مربوط به معاملات متوسط به بالا و ضمائم آن در پایگاه اطلاعات قراردادها می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۳۵	۱/۰۸	پذیرش
آیا میزان تسلط مدیران میانی و عالی دستگاه‌های اجرایی به قوانین و مقررات می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا وجود دستورالعمل و فرایند شفاف مسیر ارتقای شغلی می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش
آیا وجود کنترل‌های داخلی متناسب فعالیت‌های دستگاه می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا طبقه‌بندی سطح و نوع فعالیت‌های دستگاه برحسب امور حاکمیتی یا تصدی‌گری می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۴۵	۱/۱۶	پذیرش
آیا نسبت و حجم بودجه دستگاه نسبت به بودجه کل کشور با میزان پاسخگویی دستگاه ارتباط دارد؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش

ادامه جدول ۲: CVR و CVI مربوط به پرسش‌های مولفه پاسخگویی حاکمیت سازمانی در بخش عمومی

پرسش‌های مولفه پاسخگویی	CVR	میانگین پرسش‌های عددی قضاوت‌ها	نتیجه
آیا رسیدگی به شکایات مردمی می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۵۰	۱/۲۰	پذیرش
آیا تعبیه سامانه شکایات مردمی و ارزیابی عملکرد می‌تواند یکی از مولفه‌های پاسخگویی دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا واگذاری واحدهای عملیاتی و خدمات دستگاه‌های اجرایی به شبکه‌های حرفه‌ای بخش خصوصی می‌تواند بر پاسخگویی دستگاه اثرگذار باشد؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش
آیا تفویض اختیارات قابل‌واگذاری به سطوح پایین‌تر استانی و شهرستانی می‌تواند بر پاسخگویی دستگاه اثرگذار باشد؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا کاهش سطوح و تعداد واحدهای سازمانی می‌تواند بر پاسخگویی دستگاه اثرگذار باشد؟	۰/۱۰	۰/۸۸	رد
آیا ثبت اطلاعات ماهانه حقوق و مزایای مقامات، رؤسا، مدیران و کارکنان در سامانه حقوق و مزایا می‌تواند بر پاسخگویی دستگاه اثرگذار باشد؟	۰/۰۵	۰/۸۴	رد
آیا اجرای دوره‌های آموزشی مدیران و کارکنان می‌تواند بر پاسخگویی دستگاه اثرگذار باشد؟	۰/۰۰	۰/۸۰	رد
آیا اجرای حسابداری تعهدی می‌تواند بر پاسخگویی دستگاه اثرگذار باشد؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا انجام ارزشیابی عملکرد مدیران، کارمندان، و کارکنان قراردادی می‌تواند بر پاسخگویی دستگاه اثرگذار باشد؟	۰/۰۵	۰/۷۶	رد

جدول ۳: CVR و CVI مربوط به پرسش‌های مولفه کارایی و اثربخشی حاکمیت سازمانی در بخش عمومی

پرسش‌های مولفه کارایی و اثربخشی	CVR	میانگین پرسش‌های عددی قضاوت‌ها	نتیجه
آیا مقایسه شاخص‌های کلان دستگاهی با شاخص‌های بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا اجرای حسابرسی عملکرد دستگاه‌های مورد بررسی می‌تواند بر کارایی و اثربخشی دستگاه اثرگذار باشد؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش
آیا مقایسه شاخص‌های ارزیابی عملکرد سازمانی بر اساس «سامانه تسما» سازمان برنامه و بودجه کشور می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا وجود نظام نظارت و کنترل درون‌سازمانی و بکارگیری آن می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۵۰	۱/۲۰	پذیرش
آیا وجود نظام کنترل طرح‌ها و پروژه‌ها و بکارگیری آن می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش
آیا وجود نظام جمع‌آوری انتقادات و پیشنهادات و بکارگیری آن می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۵۰	۱/۲۰	پذیرش
آیا وجود رویه‌های هشداردهنده و بازدارنده از بروز تخلفات در زمینه مالی و اداری می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۳۰	۱/۰۴	پذیرش
آیا وجود نظام‌های تشویقی و تنبیهی مناسب و بکارگیری آن می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش
آیا تهیه گزارش‌های نظارتی دوره‌ای و ارائه پیشنهادهای لازم می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۳۵	۱/۰۸	پذیرش
آیا بررسی به‌موقع شکایات و اطلاعات می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۰۵	۰/۸۴	رد
آیا اعلام تخلفات مالی و اداری به مراجع ذی‌صلاح می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۴۵	۱/۱۶	پذیرش
آیا آموزش‌های مناسب برای پیشگیری از سوء جریانات و بروز تخلفات می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش
آیا شناسایی به‌موقع گلوگاه‌ها و نقاط مفسده‌خیز در دستگاه می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۳۰	۱/۰۴	پذیرش
آیا تقویت و هماهنگی میان واحدهای نظارتی درون‌سازمانی می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش
آیا بهره‌مندی از فناوری و سامانه‌های الکترونیکی می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش

ادامه جدول ۳: CVR و CVI مربوط به پرسش‌های مولفه‌های کارایی و اثربخشی حاکمیت سازمانی
در بخش عمومی

پرسش‌های مولفه کارایی و اثربخشی	CVR	میانگین پرسش‌های عددی قضاوت‌ها	نتیجه
آیا نظارت بر امور واگذاری تصدی‌های دولتی به بخش‌های غیردولتی می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۵۰	۱/۲۰	پذیرش
آیا داشتن نظام اجرایی ارتقای بهره‌وری و بازنگری مستمر می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش
آیا تعیین شاخص‌های هدفمند و نتیجه‌گرا و استانداردهای کیفی خدمات می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا رعایت قوانین و مقررات در واگذاری تصدی‌های دولتی به بخش غیردولتی می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۵۰	۱/۲۰	پذیرش
آیا التزام کارکنان دستگاه به اجرای قوانین و مقررات می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش
آیا تسلط مدیران دستگاه‌های اجرایی به قوانین و مقررات می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۵۰	۱/۲۰	پذیرش
آیا تهیه و تدوین گزارش ارزیابی راهبردی دوره‌ای می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش
آیا تشکیل شورای راهبری توسعه مدیریت می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۳۰	۱/۰۴	پذیرش
آیا اجرای مفاد نظام‌نامه مدیریت توسعه فرهنگ سازمانی می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۲۰	۱/۹۶	رد
آیا الکترونیکی کردن خدمات دولتی در می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۴۵	۱/۱۶	پذیرش
آیا کاهش سطوح و تعداد واحدهای سازمانی می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۱۰	۱/۸۸	پذیرش
آیا شایسته‌سالاری در انتصاب مدیران و بهره‌گیری از توانمندی‌های زنان و جوانان می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۵۰	۱/۲۰	پذیرش
آیا نحوه اجرای مصوبات شورای حقوق و دستمزد می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش
آیا نیازسنجی و طراحی برنامه آموزشی می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا اجرای دوره‌های آموزشی برای مدیران و کارکنان می‌تواند یکی از مولفه‌های کارایی و اثربخشی دستگاه باشد؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش

جدول ۴: CVI و CVR مربوط به پرسش‌های مولفه باز بودن حاکمیت سازمانی در بخش عمومی

پرسش‌های مولفه باز بودن	CVR	میانگین پرسش‌های عددی قضاوت‌ها	نتیجه
آیا دسترسی آزاد به اهداف، سیاست‌ها، و خط‌مشی‌ها می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه باشد؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش
آیا تشریح شفاف وظایف و اختیارات ماموران ارشد می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه باشد؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش
آیا در دسترس قرار گرفتن اطلاعات مربوط به قراردادها می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه باشد؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش
آیا شکایت شهروندان از تصمیم‌ها و اقدام‌های به‌عمل‌آمده می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه باشد؟	۰/۱۰	۰/۸۸	رد
آیا افشای کافی و مناسب ضوابط و آیین‌نامه‌های مربوطه می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۳۰	۱/۰۴	پذیرش
آیا افشای آمارهای اقتصادی و مالی می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۴۰	۱/۱۲	پذیرش
آیا افشای آمارهای اجتماعی و فرهنگی می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه باشد؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش
آیا اتصال به شبکه ملی اطلاعات و اشتراک اطلاعات می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه باشد؟	۰/۵۰	۱/۲۰	پذیرش
آیا امکان ثبت و رسیدگی شکایات از طریق درگاه الکترونیکی و دسترسی نهادهای نظارتی می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۷۰	۱/۳۶	پذیرش
آیا داشتن برنامه جامع فناوری اطلاعات می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۲۰	۰/۹۶	رد
آیا تعدد و تنوع در خدمات الکترونیک می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه باشد؟	۰/۳۰	۱/۰۴	پذیرش
آیا ایجاد و بازنگری سیستم ایمنی به منظور حفاظت از اطلاعات و جلوگیری از عوامل مخرب می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۱۰	۰/۸۸	رد
آیا داشتن بانک‌های اطلاعاتی و سامانه‌های اختصاصی می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه باشد؟	۰/۶۰	۱/۲۸	پذیرش
آیا تعامل با نهادهای سازمان‌های بین‌المللی در ارائه آمارهای رسمی می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه باشد؟	۰/۶۵	۱/۳۲	پذیرش
آیا میزان شکایت شهروندان از تصمیم‌ها و اقدام‌های به‌عمل‌آمده از سوی دستگاه می‌تواند یکی از مولفه‌های باز بودن دستگاه به‌شمار رود؟	۰/۵۵	۱/۲۴	پذیرش